

EĞİTİMDE GÖRME ENGELLİLER DERNEĞİ

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ VE MİLLİ EĞİTİM AKADEMİSİ KANUN TASLAĞI'NIN GÖRME ENGELLİ ÖĞRETMENLER AÇISINDAN RİSKLERİ VE TEDBİR ÖNERİLERİ RAPORU

Adres: Kocatepe Mahallesi, Mithatpaşa Caddesi, No 72/8, Kızılay Çankaya/ANKARA (06420)

Telefon&Belgegeçer: 0312 418 14 12

Eğitim Öđretim Sekreteri (Şeyma BÜYÜKURVAY ŞATAY): 0542 312 3113

E-posta: bilgi@eged.org

Web: www.eged.org

1.GİRİŞ

Eğitimde Görme Engelliler Derneği (EGED) eğitimin öğrenci, öğretmen, veli gibi farklı bileşenleri açısından fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla çalışmaktadır. Bu doğrultuda kurulduğu 2013 tarihinden beri EGED'in hedef kitlesine görme engelli öğretmenler dahildir. EGED, görme engelli öğretmenlerin sahada karşılaştığı sorunların çözümü için çalışmaktadır.

Bu raporda ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ ve MİLLİ EĞİTİM AKADEMİSİ KANUN taslağında görülen, görme engelli öğretmenlere dönük riskler ve bu riskleri önlemeye dönük tedbirler paylaşılmış olup EGED bu riskleri önlemek adına işbirliğine açıktır.

2.RİSKLER VE ÖNERİLEN TEDBİRLER

Risk 1: Kanun taslağının 9. Madde 1. fıkrada G bendinde öğretmenlik yapma koşulu olarak "sağlık durumu yönünden öğretmenlik görevini yapmasına engel bir durumu bulunmamak" ibaresi yer almaktadır. Bu durum halihazırda hastaneden alınan raporlar ile kanıtlanmaktadır ve görme engelli öğretmen adayları atanmaya hak kazanması halinde bu raporu almakta; bazı hekimlerin konuyla ilgili bilgisi olmaması veya önyargılı tutumları sebebiyle zorlanmaktadır. EGED'in yazılı başvurusu üzerine Sağlık Bakanlığı, 87307621-419 sayılı yazı ile görme engelliliğin, öğretmenlik yapmaya engel olmadığını belirtmiştir.

Önerilen tedbir 1: Kanun taslağının yasalaşması halinde yeni yönetmelik ve benzeri mevzuatla detaylandırılacağı düşünüldüğünde yukarıda geçen mağduriyetlerin tekrarlanmaması için, Sağlık Bakanlığının yazısı paralelinde bir maddenin söz konusu mevzuata eklenmesi uygun görülmektedir.

Risk 2: Taslağın 18. Madde 2 bendinde belirtilen "bir öğretmenin aynı kurumda en az 3, en fazla 12 yıl çalışma) koşulu görme engelli öğretmenler açısından risk oluşturmaktadır. Çünkü görme engelli öğretmenler ikamet adreslerinden erişilebilir şekilde ulaşabilecekleri konumlardaki okullara yerleşmeye özen göstermektedir. Ayrıca görme engelli öğretmenler, idarenin bilgisizlik ya da önyargı nedeniyle olumsuz tutumlarına maruz kalabilmekte, bu sebeple norm açığı bulunan okullara yerleşmek için tercihte bulunabilmektedir. Yine 18. Maddenin 7 fıkrasında norm fazlası öğretmenlerin durumu açıklanmıştır ancak engelli öğretmenlerle ilgili bir ibareye yer verilmemiştir.

Önerilen tedbir 2: Görme engelli öğretmenlerin yukarıda açıklanan risk nedeniyle, halihazırda 25/06/1983 tarih ve 18088 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik Ek madde 3 ve bu doğrultudaki 17.04.2015 tarih ve 29329 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği 48. Madde 11. Fıkrasında olduğu gibi norm fazlası olması veya rotasyona dahil olması durumunda resen atamadan muaf tutulması uygun görülmektedir.

Risk 3: Taslakta görme engelli öğretmenlerin zorumlu hizmetten muaf olması ve mazeret atamalarına engelliliğin dahil olması konusunda bir ibare bulunmamaktadır. Halihazırda bazı engelli öğretmenler zorumlu hizmet bölgesi sayılan bölgelerde öğretmenlik yapmaktadır ancak bazı engelli öğretmenler için fiziki çevrenin öğretmenin engeline uygun olmayışı nedeniyle zorumlu hizmet bölgeleri bir

seçenek olamamaktadır. Yine benzer nedenlerle engelliliğe dayalı mazeret atamaları her zaman bir ihtiyaçtır.

Önerilen tedbir 3: Bu risklerin taslak kanunun onaylanması halinde ilgili mevzuata yansıtılması uygun görülmektedir. Bu hususlar halihazırda 25/06/1983 tarih ve 18088 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik Ek madde 3 doğrultusundaki 17.04.2015 tarih ve 29329 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Öğretmenlerin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği 49. Madde Ç. Fıkrasındaki engelliliğin mazeret atamalarına dahil olması ile 44. Madde C. Fıkrasındaki engelli öğretmenlerin zorumlu hizmetten muaf olması şeklinde garanti edilmiştir.

Risk 4: Taslakta yer alan 34. maddenin 1. bendine göre bakanlık veya eğitim müfettişi tarafından haklarında yapılan denetim ve inceleme sonucunda öğretmenlik mesleğinin gereklerini yerine getirme çerçevesinde yetersiz görülen öğretmenler akademiye yönlendirilecek ve başarısız olması sonucunda geri hizmete çekilecektir. Sahadan derneğimize ulaşan veriler ve EGED üyesi görme engelli öğretmenler olarak karşılaştığımız deneyimler göstermektedir ki; görme engelli öğretmenin en sıradan bir günlük işini, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği okuma yazma veya eğitim teknolojileri kullanımını nasıl ve hangi yöntemlerle yaptığı okul idareleri tarafından bilinmemektedir. Kimi zaman bu bilgisizlik, kimi zaman önyargıdan kaynaklanan olumsuz tutumlar nedeniyle okul idareleri ve görme engelli öğretmenler arasında çatışmalar doğmakta ve bu çatışmalar yapıcı şekilde çözülememektedir. Bu bilgisizlik veya önyargılı tutumun, bakanlık ile eğitim müfettişlerinde de olabileceği endişesi mevcut tablo nedeniyle gerçekçi görülmektedir. Dolayısıyla söz konusu madde nedeniyle görme engelli öğretmenlerin haksızlığa uğrama ve hatta bu sebeple geri hizmete çekilmesi riski doğmaktadır.

Önerilen tedbir 4: Yukarıda açıklanan riskler ve çözümsüz benzer çatışmaların diğer bütün öğretmenlerin de çalışma verimi ve iş huzurunu etkileyebileceği düşünüldüğünde MEB’in bu yönlü riskler için ilgili maddenin kanun metninde yer almaması uygundur.

Risk 5: Taslakta engelli öğretmenlerin atanma biçimine ve tahsis edilecek kadroya ilişkin bir bilgi yer almamaktadır.

Önerilen tedbir 5: Taslağın kanunlaşması halinde 17.04.2015 tarih ve 29329 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği’nin 13. Madde 4. Fıkrasında yer alan, engellilerin ilgili mevzuata dayanarak atanması ibaresinin ilgili mevzuatta “ 07.02.2014 tarih ve 28906 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğu’na Alınması Yönetmeliği” dayanağı ile yazılması uygun görülmektedir.

3.SONUÇ

EGED bu rapordaki Öğretmenlik Mesleği ve Milli Eğitim Akademisi Kanun Taslağı’nda yer alan maddeler doğrultusunda öngördüğü riskler ve önerilen tedbirlerin takipçisi olacaktır. Bu amaçla işbirliğine açıktır.